BÅTHISTORISKA
RIKSFÖRBUNDET

ATT FÖRSÄKRA ÄLDRE, VÄLBEVARADE ELLER RESTAURERADE FARTYG

Dan Thorell
Förbundsordförande
Båthistoriska Riksförbundet
ordforande@bhrf.se

Bakgrund

I samband med BHRF:s kartläggning av det flytande kulturarvet har frågan kommit upp avseende problemet med att hitta en försäkring anpassad för äldre, välbevarade eller restaurerade fartyg. Den viktigaste skillnaden mot en vanlig försäkring är ofta hur båtens värde bestäms.

Nedan lämnas exempel på tillgängliga försäkringar på den svenska marknaden anpassade för veteranbåtar. För större historiska fartyg kan även finnas lösningar hos internationella bolag men flera medlemmar vittnar om svårigheten att få sina historiska fartyg försäkrade på vad som uppfattas som ett rimligt sätt. European Maritime Heritage har noterat samma utveckling gäller för hela Europa och har därför haft planer på att starta ett särskilt projekt för att hitta lösningar på lång sikt. Det är inte känt vid skrivandet av detta pm om så har blivit fallet.

Så här fungerar det

En veteranbåtsförsäkring är en båtförsäkring anpassad för äldre, välbevarade eller restaurerade båtar. Den viktigaste skillnaden mot en vanlig båtförsäkring är oftast hur båtens värde bestäms. En normal/vanlig båtförsäkring är sällan anpassad till de särskilda önskemål och kran som kan gälla för historiska fartyg.

- **Särskilda kvalifikationskrav:** Försäkringsbolaget kan kräva att båten har uppnått en viss ålder, är i bättre skick än normalt för sin ålder och ibland att ägaren tillhör en veteranbåtsförening. Ett aktuellt svenskt upplägg gäller exempelvis båtar som är minst 45 år gamla, högst 15 meter långa och har ett försäkringsvärde på högst 500 000 kronor.
- **Överenskommet, fast försäkringsvärde:** Ägaren och försäkringsbolaget kommer överens om ett värde med stöd av fotografier, besiktning, kvitton och dokumentation av renoveringar. Detta är särskilt viktigt eftersom marknadspriset för en äldre båt kan vara betydligt lägre än kostnaden för att reparera eller återställa den.
- **Olika skyddsnivåer:** En ansvarsförsäkring ersätter normalt person- och sakskador som ägaren eller föraren orsakar andra. En mer omfattande försäkring kan även omfatta exempelvis brand, stöld, skadegörelse, grundstötning, kollision, transport- och uppläggningsskador samt rättsskydd. Exakt omfattning varierar mellan bolagen.
- **Reparation framför inlösen:** Ett syfte med ett fast och realistiskt försäkringsvärde är att skapa utrymme för hantverksmässig reparation, i stället för att båten löses in därför att reparationskostnaden överstiger ett lågt marknadsvärde.
- **Aktsamhetskrav och undantag:** Villkoren kan ställa krav på exempelvis låsning, brandsläckare, vinterförvaring, underhåll, sjövärdighet och vilket geografiskt område båten får användas inom. Normalt slitage, röta, korrosion, bristande underhåll och redan befintliga skador ersätts vanligtvis inte. Tävling kan också vara undantagen.
- **Premie och självrisk**: Priset påverkas bland annat av det överenskomna värdet, båtens skick, material, motor, hemmahamn, användning och skadehistorik. Självrisken kan vara ett fast belopp eller en andel av skadekostnaden.

Identifierade bolag

Utifrån bolagens offentliga information i september 2026 är det framför allt Svenska Sjö och Atlantica som uttryckligen erbjuder speciallösningar för veteran- eller entusiastbåtar. Ett antal andra bolag erbjuder breda båtförsäkringar, men marknadsför inte en särskild veteranbåtsprodukt. Internationellt kan förekomma försäkringar anpassade till historiska fartyg men ingår inte i denna begränsade kartläggning.

Svenska Sjö

Försäkringen är framtagen i samråd med Veteranbåtsföreningen och Båthistoriska Riksförbundet. Den stora fördelen är det fasta försäkringsvärdet, som båtägaren och bolaget bestämmer tillsammans. Det minskar risken för att en kulturhistoriskt värdefull båt värderas enbart efter ett lågt marknadspris.

Begränsningarna är tydliga: båten ska vara minst 45 år, högst 15 meter lång, i bättre skick än normalt för sin ålder och försäkringsbeloppet får vara högst 500 000 kronor. Ägaren måste dessutom vara medlem i en angiven veteranbåtsorganisation. Ansvarsskyddet anges till 33 miljoner kronor vid personskada och 10 miljoner kronor vid sakskada. Svenska Sjö – veteranbåtsförsäkring och fullständiga villkor 2026

Atlantica

Atlanticas entusiastbåtsförsäkring riktar sig till bland annat veteranbåtar, klassiker och äldre träbåtar. Båten bedöms individuellt och en godkänd specialistbesiktning används som fartyg. Något generellt ålderskrav, värdetak eller medlemskrav anges inte på produktsidan, vilket kan göra lösningen lämpligare för en båt som inte passar Svenska Sjös fasta kriterier.
De publicerade självriskerna är däremot förhållandevis höga för egendomsskador: brand, stöld, skadegörelse samt uppläggnings- och transportskada har en självrisk på 1 procent av skadekostnaden, lägst 5 000 kronor. Glasskada har 25 procent, lägst 5 000 kronor. Försäkringen gäller inte under tävling. Atlantica – entusiastbåtsförsäkring och Atlanticas båtvillkor

En övergripande faktasammanställning från bolagens offentliga information

Villkorspunkt	Svenska Sjö Veteranbåt	Atlantica Entusiastbåt
Ålderskrav	Båten ska vara minst 45 år	Individuell bedömning; veteranbåt eller klassiker kan godtas
Medlemskrav	Ja, medlemskap i Veteranbåtsföreningen eller en till BHRF-ansluten förening	Inget medlemskrav anges
Besiktning/ dokumentation	Bilder och styrkande handlingar kan begäras	Godkänd specialistbesiktning ingår i teckningsprocessen
Värderingsmodell	Fast värde bestäms i samråd med bolaget	Anpassad värdering och premie efter den enskilda båten
Högsta angivna båtvärde	500 000 kr	Framgår inte av den offentliga produktinformationen
Storleksgräns	Högst 15 meter LOA	Inte offentligt angiven för veteranbåtar
Brand, stöld och sjöskada	Kan ingå enligt vald försäkringsform	Ingår i helförsäkringen
Uppläggning och transport	Omfattas enligt villkoren	Ingår; 1 % av skadan, minst 5 000 kr
Assistans	Assistans ingår i ordinarie produktutbud	Ingår enligt Atlanticas fullständiga båtvillkor
Tävling	Begränsningar förekommer	Gäller uttryckligen inte under tävling

Viktigt före tecknande

Oavsett vilken försäkringsgivare man väljer är det viktigt att dokumentera båten noggrant, spara kvitton och renoveringshistorik och kontrollera särskilt hur bolaget värderar originaldelar, specialtillverkade delar, motor, rigg, lösöre och eget restaureringsarbete. Det är alltid de fullständiga försäkringsvillkoren och försäkringsbrevet som avgör vilken ersättning som lämnas.

Det avgörande är inte bara premien utan om försäkringsbrevet uttryckligen anger överenskommet båtvärde, högsta reparationskostnad, avskrivning på äldre delar och rätten att behålla eller återköpa båten efter en totalskada

Slutsats

Att skapa rimliga förutsättningar för försäkring av fartyg är en viktig fråga kopplat mot förutsättningarna att bevara det flytande kulturarvet. Frågan bör vara föremål för en särskild studie med målsättningen att hitta framtida försäkringslösningar.